

8 september 2019

PRAKTISCHE INFO

Startplaats markt van Oudenaarde

Parking op de Ham (gratis) of langs de Minderbroederstraat (gratis)

Reliëf glooiend

Wegdek volledig verhard, hier en daar een kasseistrook

Lengte : 33 km

Duur: 2u

Hoe bereik je de startplaats?

Met de auto via de N60 Gent-Ronse (Noord-Zuid). Of via de N8 Kortrijk-Ninove (West-

Oost). Vanuit Oostende, Brugge en Brussel: volg de E40 richting Gent tot aan de

verkeerswisselaar met de E17 in Zwijnaarde. Volg de E17 richting Kortrijk en neem

afrit 8 (De Pinte, Oudenaarde N60). Volg de N60 tot in Oudenaarde.

Vanuit Kortrijk:

volg de E17 richting Gent tot aan afrit 6 in Kruishoutem. Volg richting Kruishoutem en

vervolgens Oudenaarde (N459).

Met het openbaar vervoer: NMBS station in Oudenaarde.

Hoe fiets je de thematische fietstocht?

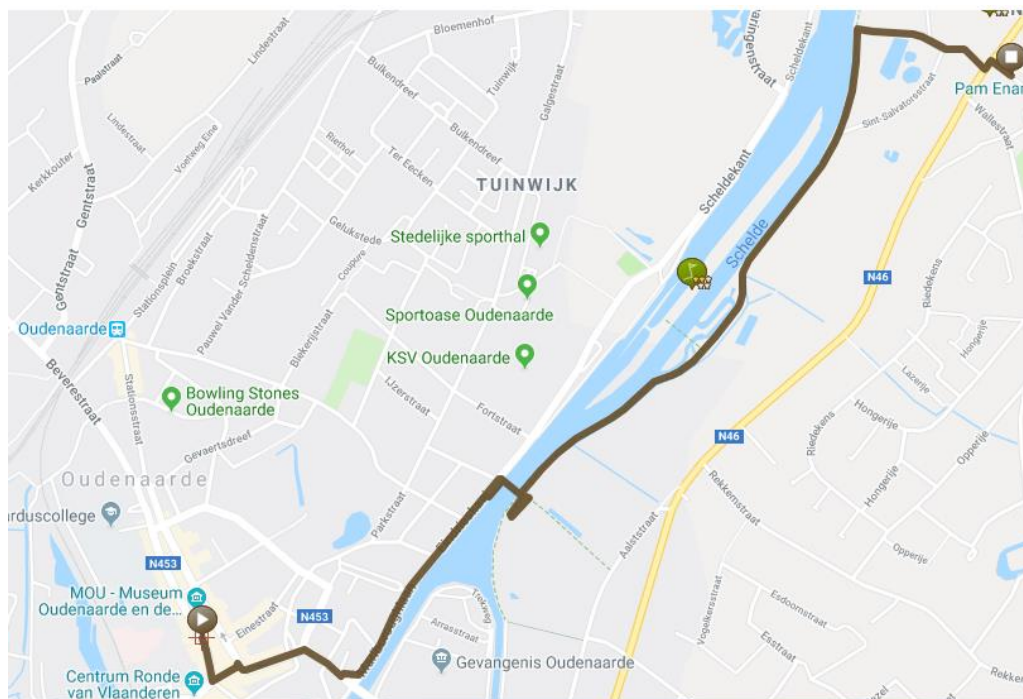
De thematocht “Merkwaardige bomen” brengt je naar uiteen liggende locaties. Op sommigen tref je de historische bomen nog aan, andere verwijzen enkel nog door hun staatnaam naar de bomen die er ooit gestaan hebben.

De routes kan je terugvinden op bijhorende kaartjes en wegbeschrijving of downloaden met ‘route you fietstochten Merkw aardige bomen Oudenaarde’.

Bomen hebben al eeuwenlang meer dan een symbolische betekenis voor de mens. Ze werden aanbeden, gebruikt om grenzen vast te leggen en opgenomen in de samenleving als gerechtsbomen of herinneringsbomen. Ook in Oudenaarde vinden we nog stille getuigen terug van tradities die we al lang zijn vergeten.

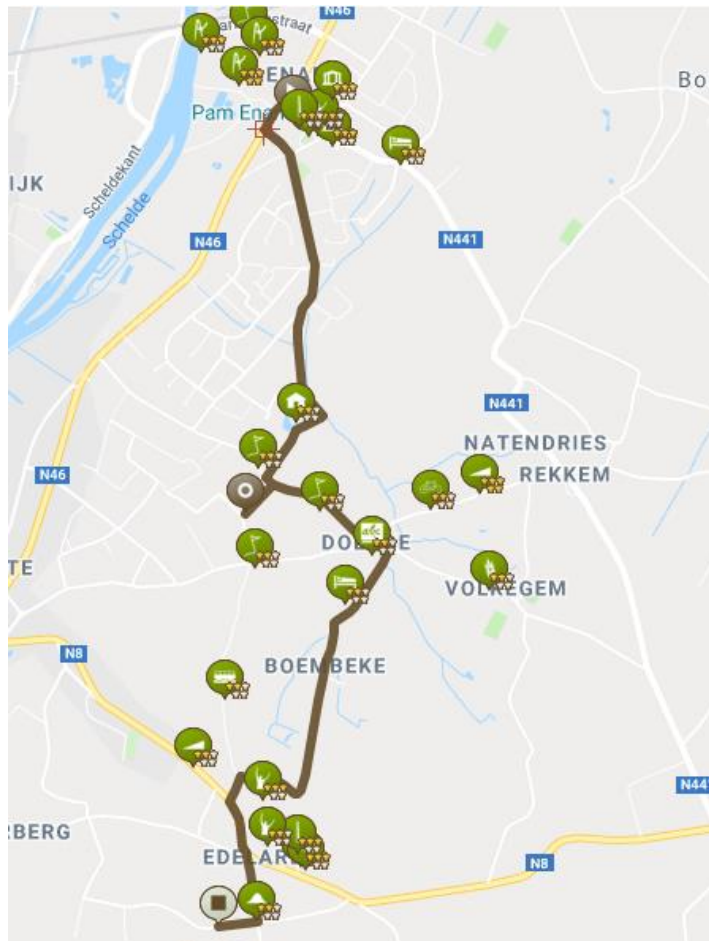
Sommige bomen bepalen vandaag nog de identiteit van een dorpskern en/of zijn een al dan niet opvallend landschapselement. De moeite waard om te ontdekken!

1. In het centrum van Ename staan al eeuwen platanen op de Lijnwaadmarkt en het Enameplein.

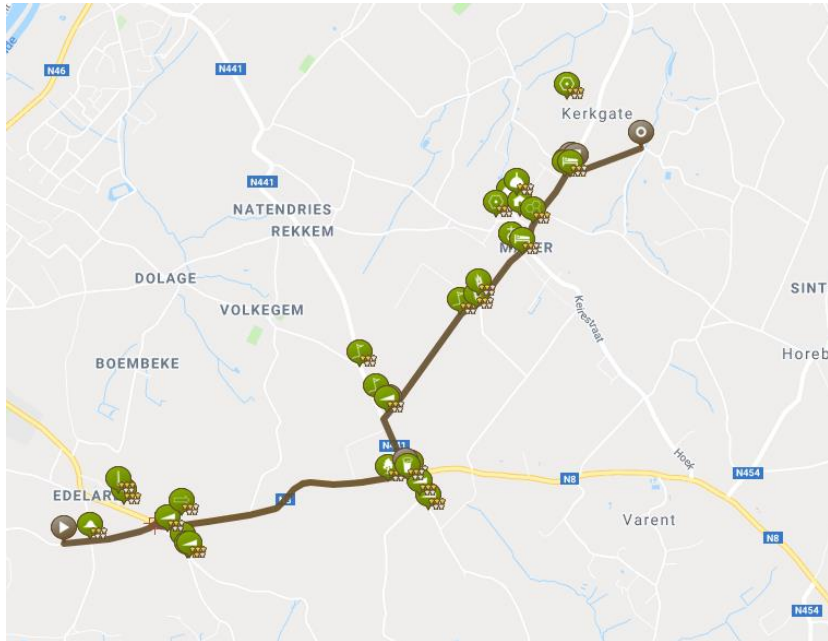
Uit de literatuur blijkt dat het niet om de eerste exemplaren gaat. In 1884 werden daar namelijk platanen gekapt met een stamomtrek van 2 tot 2,5 meter. Het dorpsplein heeft er zelfs niet altijd zo uitgezien, want op een bedevaartvaantje van 1596 is er geen sprake van een plein of open ruimte. Dat zien we pas in het midden van de 17de eeuw verschijnen op een landmeterkaart. Even daarvoor vinden we in een dossier over de afpaling van eigendommen op het dorpsplein aan de zuidzijde een kruis en een boom. Uit eerdere bronnen van de 15de eeuw weten we dat het gaat om een eik gaat. Vermoedelijk kunnen we hier spreken van een boom die een centrale plaats had in het dorpsleven zoals een gerechtsboom of een vereringsboom (samen met het kruis). Platanen als straat- of pleinboom verschijnen pas aan het eind van de 18de eeuw. We moeten de creatie van het dorpsgezicht in diezelfde periode of iets later situeren.

2. Naar Ommelozen boom (Leupegem-Edelare)

Vandaag vinden we op de grens van Leupegem met Edelare aan de Ommelozen boomstraat een geknotte esdoorn. Eenzaam daar op de top van een heuvel en aan de hoek van een perceel is het een landschapsbepalend element. De naam Ommelozen boom is een verbastering van de Naamloze boom en betekent zo veel als de boom zonder naam. Onder die naam is het een vaak voorkomende boom in diverse bronnen. Reeds in 1410 vonden we de boom als plaatsbepaling terug. Op basis van de plaats waar de boom is gesitueerd mogen we er van uitgaan dat het hier gaat om een grensboom die de grenzen tussen Leupegem, Edelare en Maarke bepaald. Al vonden we in de fotocollectie van het Stadsarchief een aanwijzing dat deze grensboom mogelijk deel uitmaakte van een processie of ommegang. We zien namelijk op de foto hoe aan de stam van de boom een kapelletje is bevestigd. We twijfelen echter of de toewijzing van de foto als Ommelozen boom wel correct is. Wat wel vaststaat, is dat de huidige esdoorn geen historisch exemplaar is maar om een opvolger gaat van een eeuwenoud gebruik van bomen als markeringspunten in het landschap.

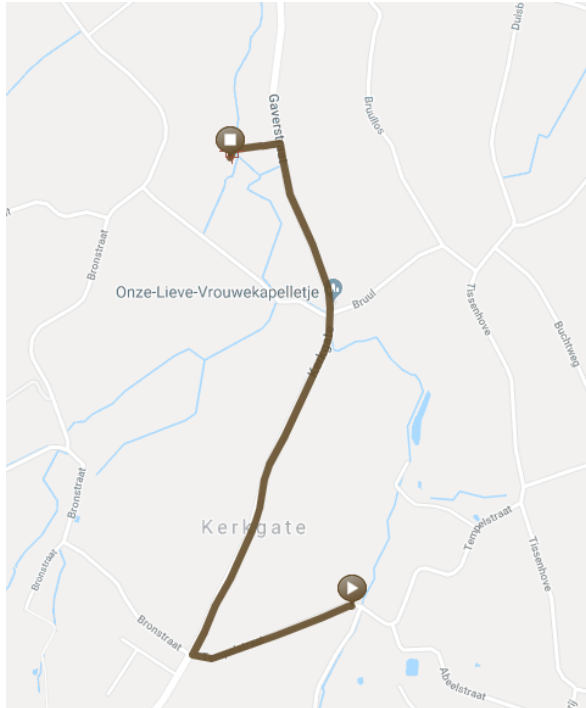
3. Naar Tempelstraat Mater

Drie gekandelaarde lindes vormen een eenheid bij een veldkapelletje langs de Tempelstraat te Mater. De typische lindenopslag wordt hier niet gekapt en vormt een gesloten haag rond de kapel en vormt een mooi landschapselement.

4. Zwadderkotmolen (Zwalm)

Gelegen aan een zijweg naar de Gaverstraat, naast de Oossebeek en in een gaaf gebleven landschap. Het rad van de molen is vervaardigd in hout. In de onmiddellijke omgeving werd een boom geplant zodat het rad in de schaduw lag en niet in het volle zonlicht.

5. **Ter Eecken op de Eindries** verwijst naar een eik. Volgens het landboek van Oudenaarde (1608) blijkt het hier te gaan om een eik die bij een kapel heeft gestaan, Onze Lieve Vrouw ten Eik, exact op de locatie waar vandaag de Sint-Jozefkerk staat.

Wanneer een boom – specifiek een eik – wordt teruggevonden in de nabijheid van een kapel gewijd aan de maagd Maria, doet het vragen oproepen met betrekking tot de ontstaansgeschiedenis. Een dergelijk fenomeen brengt ons tot bij de kersteningsperiode. In de 7de en 8ste eeuw kwamen de missionarissen naar onze gebieden om de heidense bevolking te bekeren tot het christendom. Onze Germaanse voorvaders aanbaden Wodin, Freya en Donar die ze terugvonden in de natuurelementen. De bossen en bepaalde bomen – zoals eiken en lindes – speelden daarbij een belangrijke rol. Voor de diepgelovige missionarissen moest alle afgoderij wijken. Dus hanteerden ze evengoed het gebed als de bijl. De bomen werden gekapt en maakten plaats voor een kapel op dezelfde plaats. Niet overal gebeurde deze vervanging zonder slag of stoot en werd voor een tussenoplossing gekozen. In plaats van de boom te vervangen door een gebedsplaats werd in de boom een kruisbeeld geplaatst of naast de boom een kapel bebouwd.

6. De Peeries linde kunnen we situeren langs de Westerring ter hoogte van de Pruimelstraat (parkeerplaats HUBO).

Deze boom vinden we terug op de kasselrijkaart bewaard in het Standsarchief uit 1669. Hij staat momenteel wat vreemd geplaatst in de gevel van een doe-het-zelf-zaak, maar hij lag vroeger precies op het kruispunt tussen Bevere en de baronie van Eine. We kunnen aannemen dat het hier gaat om een kruispuntboom.

7. De lindes bij de vierschaar van **Bevere** – de correcte benaming is de **Groene Vierschaar** – zijn één van de meest beschreven voorbeelden van gerechtslindes in Vlaanderen.

De vierschaar was een plaats waar recht werd gesproken en is als monument een unicum in Vlaanderen. Er staat een kopie van deze opstelling in het openluchtmuseum van Bokrijk. Naar het gebruik van gerechtslindes wordt zelfs in het *Crujld Boec*.van Rembert Dodoens verwezen. *Desen boom schijnt hier te land altijd in groote achtighe gheweest te zijn /... soo datmen in alle vrijheden/ stedekens en dorpen van Nederlandt / in sonderheyt van Vlaenderen / alle koopen / tsamenverdiegingen en de verbonden onder de Linden plagh te doen.*

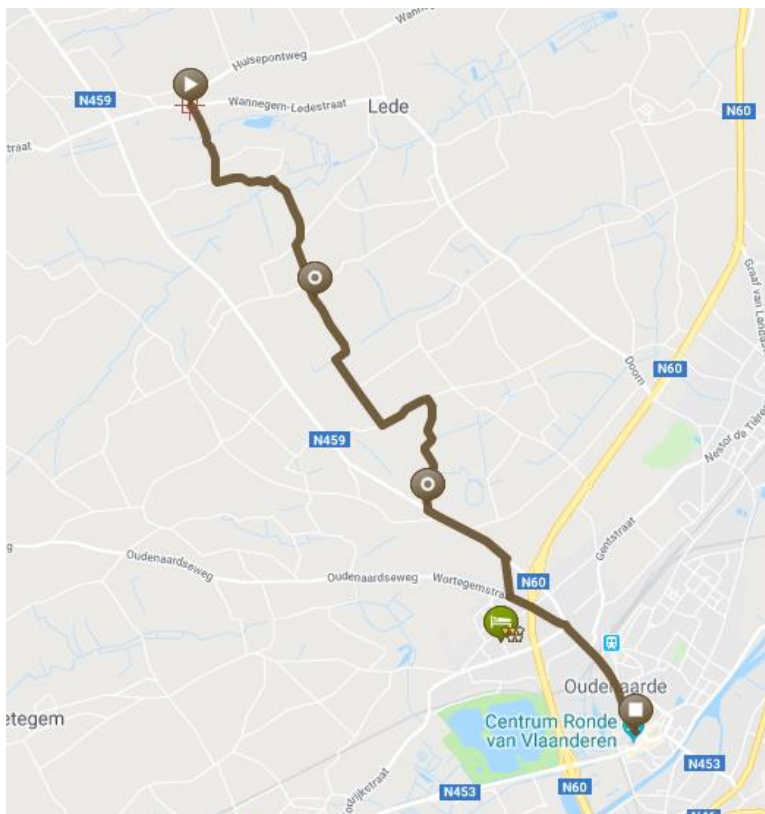
8. **De Sint-Hilariuslinde** bevindt zich vandaag op het kruispunt van de Loweg en de Doorn, exact op de grens tussen Oudenaarde en Kruisem.

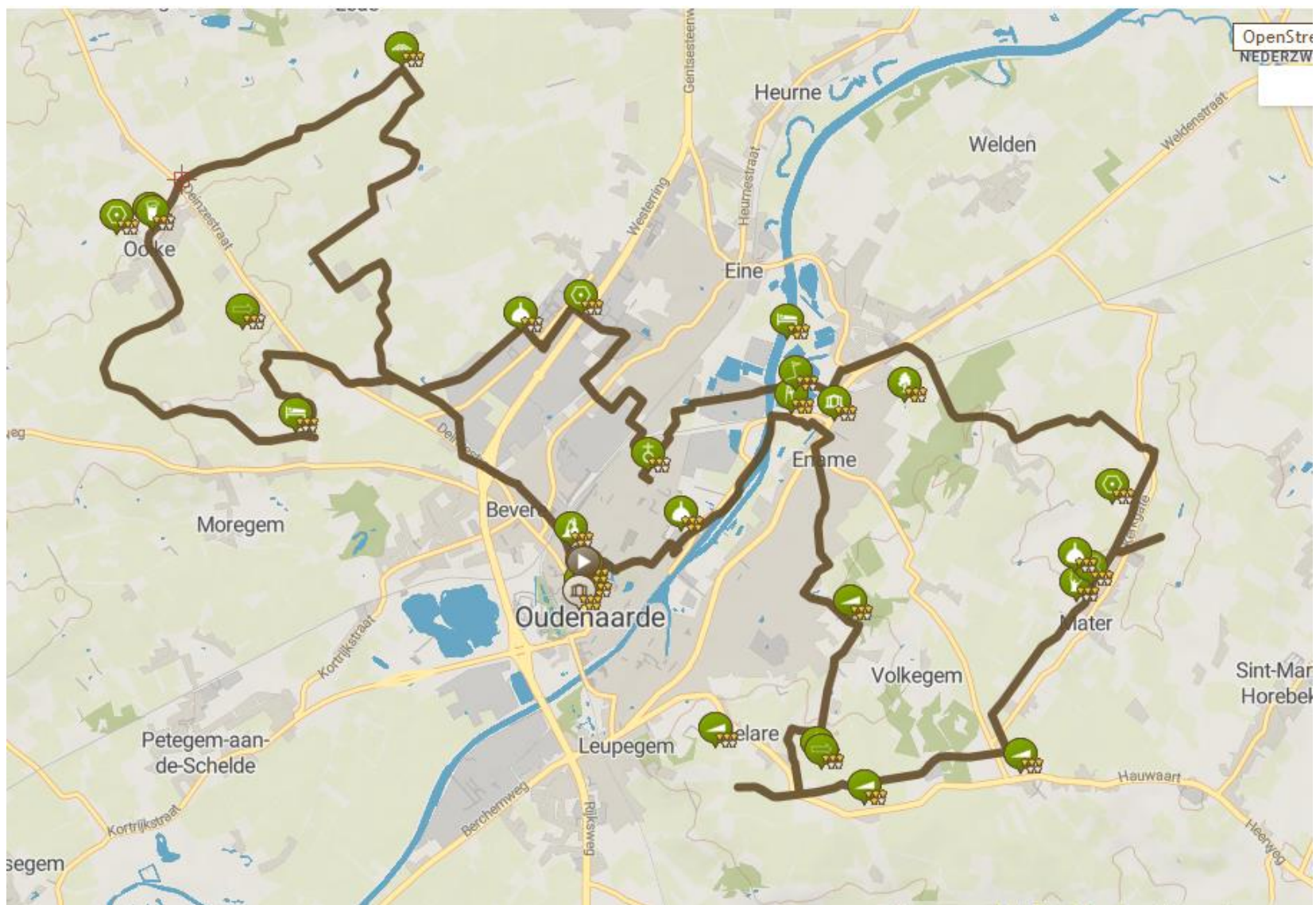
De oudste aanduiding van de boom op een kaart vinden we terug op de kasselrijkaart van Oudenaarde uit 1669 die in het Stadsarchief wordt bewaard. Uit 17de-eeuwse landboeken blijkt dat deze linde de grens aanduidt van Mullem, Huise en Eine. Vandaag is de Sint-Hilariuslinde nog steeds een beeldbepalend landschapselement dat bescherming geniet als houtige beplanting met erfgoedwaarde.

Terug naar startplaats Markt Oudenaarde (zie onderstaand plan)

Meer informatie over de merkwaardige bomen in Oudenaarde zal u kunnen vinden in het artikel 'Historische bomen' van Stijn Lybeert in de Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde deel 57, die eind januari 2020 zal verschijnen.

Volledige route

Uitgebreide wegbeschrijving

1. Route Markt naar Enameplein en Lijnwaadmarkt (3,4 km – 12 min – grotendeels vlak)

Fiets naar het zuidoosten op de N453, richting de Markt

110 m

Sla linksaf naar de Voorburg

85 m

Weg vervolgen naar de Burg

76 m

Sla linksaf naar de Kasteelstraat

130 m

Sla linksaf naar de Margaretha van Parmastraat

130 m

Sla rechtsaf naar de Bergstraat/de N453

400 m

Sla linksaf naar de Trekweg Rechteroever

400 m

Weg vervolgen naar de Voor Eine

1,5 km

Sla rechtsaf naar de Sint-Salvatorsstraat

350 m

Sla rechtsaf om op de Sint-Salvatorsstraat te blijven

120 m

Sla linksaf naar de Martijn van Torhoutstraat/de N46

24 m

Sla rechtsaf naar het Enameplein

60 m

2. Route van Ename plein naar Ommelozen boom

Fiets naar het zuidoosten op het Enameplein

67 m

Sla rechtsaf richting de Paardemarktstraat

19 m

Sla rechtsaf richting de Paardemarktstraat

82 m

Sla rechtsaf naar de Paardemarktstraat

56 m

Sla linksaf naar de Wallestraat

600 m

Sla linksaf om op de Wallestraat te blijven

750 m

Sla linksaf naar de Rekkemstraat

35 m

Sla rechtsaf naar de Winkelstraat

1,2 km

Sla rechtsaf naar de Doolstraat

100 m

Sla linksaf naar de Kerzelare/de N8

250 m

Sla rechtsaf naar de Ladeuzestraat

25 m

Sla linksaf om op de Ladeuzestraat te blijven

230 m

Sla rechtsaf naar de Ommelozen Boom

450 m

3. Route van Ommelozen Boom naar Tempelstraat Mater

Fiets naar het oosten op de Ommelozen Boom,

richting de Ladeuzestraat

500 m

Sla rechtsaf naar de Kerzelare/de N8

Ga verder op de N8

1,5 km

Sla linksaf naar de Holleweg/de N441

350 m

Sla rechtsaf naar de Karel Martelstraat

1,2 km

Weg vervolgen naar het Materplein

170 m

Weg vervolgen naar de Kerkgate

400 m

Sla rechtsaf naar de Tempelstraat

450 m

4. Route Tempelstraat naar Zwadderkotmolen (Zwalm) (1,8 km – 7 min – hellingen)

Fiets naar het westen op de Tempelstraat, richting de Kerkgate

450 m

Sla rechtsaf naar de Kerkgate

900 m

Sla linksaf naar de Zwadderkotstraat

450 m

5. Route Zwadderkotmolen naar Ter Eecken (St.Jozefplein) (5,0 km – 16 min- hellingen)

Fiets naar het noordwesten op de Zwadderkotstraat,

richting de Bronstraat

130 m

Sla linksaf naar de Bronstraat

120 m

Sla rechtsaf naar de Casterstraat

650 m

Sla rechtsaf naar de Boskant

260 m

Weg vervolgen naar de Braambrugstraat

1,1 km

Weg vervolgen naar de Steenbakkersstraat

600 m

Sla linksaf naar de Abdijstraat/de Nederenamestraat/de N46

220 m

Sla rechtsaf naar de Lotharingenstraat

650 m

Flauwe bocht naar rechts

550 m

Sla linksaf naar de Oliehoekstraat

50 m

Sla rechtsaf naar het Bloemenhof

130 m

Sla linksaf naar de Tuinwijk

220 m

Sla linksaf naar de Terkerkenlaan/de Veldstraat

Ga verder op de Veldstraat

140 m

Weg vervolgen naar de Terkerkenlaan

140 m

Sla rechtsaf naar de Ter Eecken

58 m

**6. Route naar de Peeries linde op de Westerring (Pruimelstraat)
(3,4 km – 12 min)**

Fiets naar het noordwesten op de Ter Eecken,
richting de Bevrijdingsstraat

110 m

Weg vervolgen naar de Zegestraat

180 m

Sla linksaf naar de Bulkendreef

150 m

Sla rechtsaf naar de Broekstraat

200 m

Sla linksaf naar de Wilgenstraat

150 m

Sla linksaf naar de Lindestraat

240 m

Sla rechtsaf naar de Arend de Keyserestraat

350 m

Sla rechtsaf naar de Gentstraat

450 m

Sla rechtsaf naar het Ravensdal

140 m

Keer hier om

140 m

Sla rechtsaf naar de Gentstraat

68 m

Sla linksaf naar de Meulewalstraat

500 m

Weg vervolgen naar de Westerring

450 m

Sla rechtsaf om op de Westerring te blijven

21 m

Neem op de rotonde de 2e afslag naar de Pruimelstraat

250 m

Sla rechtsaf naar de Industriepark 'De Bruwaan'

28 m

7. Route Westerring naar Vierschaar (Bevere) (3,6 km – 13 min)

Fiets naar het zuidwesten op de Industriepark 'De Bruwaan',
richting de Pruimelstraat

1,1 km

Sla rechtsaf naar de Deinzestraat/de N459

230 m

Flauwe bocht naar links naar de Biesvijverstraat

750 m

Ga rechtdoor op de Keistraat

400 m

Sla linksaf naar de Rottestraat

350 m

Ga rechtdoor op de Volkaartsbeekstraat

600 m

Sla linksaf naar de Oudenaardseweg

150 m

8. Route van Vierschaar naar Sint-Helariuslinde (Kruisem) (4,9 km – 17 min)

Fiets naar het noorden op de Vierschaar, richting de Oudenaardseweg

25 m

Sla linksaf naar de Oudenaardseweg

450 m

Sla rechtsaf naar de Vondelstraat

1,6 km

Sla rechtsaf naar de Vlaamse Ardennenstraat

1,5 km

Weg vervolgen naar het Ooikeplein

700 m

Weg vervolgen naar de Loweg tot kruispunt met De Doorn

650 m

9. Route terug naar Markt Oudenaarde

Fiets naar het noordoosten op de Loweg, richting de Kelderstraat
14 m

Sla rechtsaf naar de Kelderstraat
1,4 km

Sla linksaf naar de Ooikestraat
450 m

Sla rechtsaf naar de Tuintjesstraat
1,0 km

Sla linksaf naar de Deinzestraat/de N459

Ga verder op de Deinzestraat
1,5 km

Weg vervolgen naar de Beverestraat
650 m

Weg vervolgen naar het Tacambaroplein
130 m

Ga rechtdoor op de Hoogstraat/de N453 tot op de Markt

